Ч. 274 Недѣля 5 (17) грудня 1893. Рôкъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Редакція и Администрація: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламаціѣ неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Передплата у Львовѣ въ Администраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Старостахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . . — 20 к
Поодиноке число 1 к

Зъ почтовою пересылкою.
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

Рада державна.

24. Засѣданє Палаты пословъ зъ дня 15 грудня 1893.

На вчерашнôмъ ранѣшнôмъ засѣданю вела ся дальша дебата буджетова. Промавлявъ насампередъ пос. Клюнъ. Бесѣдникъ похвалявъ взагалѣ проґраму правительства, однакожь добачувавъ въ нѣй бракъ моменту релиґійного. Вѣрный державѣ народъ словеньскій сподѣває ся вôдъ нового правительства сповненя своихъ бажань въ справѣ школъ и урядôвъ. — Пос. Ферянчичь казавъ, що не може згодити ся на проґраму правительства и заявивъ въ имени выступившихъ зъ клюбу Гогенварта пословъ, що они завсѣгды вôдкинуть реформу выборчу увзгляднюючу интересы ґрупъ. Бесѣдникъ обговорювавъ справу словеньску и словеньскѣ справы школьнѣ та закôнчивъ заявленємъ, що ґрупа пословъ, до котрои вôнъ належить, буде въ интересѣ конечности державнои голосувати за провизорію буджетовою, въ надѣи, що нове правительство розслѣдить докладно управненѣ жаданя Словенцѣвъ.

Пос. ґр. Гогенвартъ заявивъ, що призволенє на провизорію буджетову не мѣстить ще въ собѣ нѣякого особлившого акту довѣря. Партія бесѣдника понимає гадку коаліціѣ въ той способъ, що умѣренѣ партіи Палаты хотять спôльно дѣлати, щобы передовсѣмъ довести до вôдповѣдного розширеня права выборчого, а вôдтакъ звернути ся до великои задачѣ законодавства економічного и сполучеными силами усувати перешкоды, стоячѣ въ дорозѣ тымъ змаганямъ. Бесѣдникъ сконстатувавъ потѣшаючу згôдность межи правительствомъ а бôльшостію, а згôдность та выплывае изъ заявленя правительства и зъ вчерашныхъ прихильныхъ слôвъ президента міністрôвъ. Бесѣдникъ повитавъ зъ радостію обѣцянку сильнои администраціѣ зô стороны правительства и сподѣває ся, що такъ видпѣ мужѣ, стоячѣ при кермѣ державы, будуть могли дѣлати примирительно, але зумѣють также рѣшучо вôдперти скрайнѣ жаданя, та заспокоять декотрѣ оправданѣ потребы, котрѣ доси вôдкидавъ скрайный духъ партійный. Бесѣдникъ має надѣю, що дѣяльность правительства дасть можность его партіи пôдпирати теперѣшне правительство зъ радостію и цѣлою силою. — Пос. Ґреґорецъ зазначивъ, що въ теперѣшныхъ внутрѣшныхъ вôдносинахъ австрійскихъ має перевагу партія лібералъна, та що міністеръ Пленеръ єсть репрезентантомъ „менчестерскои“ засады економічнои и борбы зô свѣтомъ славяньскимъ. Удержанє здобутого національного и политичного стану посѣданя може бути на руку Нѣмцямъ и Италіяньцямъ, але не борючимъ ся о рôвноуправненє Славянамъ. Ґреґорецъ закôнчивъ свою бесѣду острыми словами противъ коаліціѣ середъ грôмкихъ оплескôвъ полудневыхъ Славянъ.

По сѣмъ зложивъ віцепрезидентъ Кола польского пос. Беное слѣдуюче заявленє: „Єсть то политичною традицією Кола польского, що уважає призволенє на провизорію буджетову за конечность державну и длятого годить ся на ню завсѣгды независимо вôдъ всякихъ взглядôвъ политичныхъ. Держачись тои традиціи, вôддали бы мы й нинѣ свои голосы за проектомъ правительства, однакожь зô взгляду на то, що Палата має передъ собою нове правительство, уважаємо за вôдповѣдне представити отверто и недвозначно наше становище парляментарне супротивъ правительства и супротивъ партій Палаты. Мы зробили то вправдѣ вже 24 падолиста, однакожь позволю собѣ высказанѣ тогды гадки пояснити тутъ близше кôлькома словами.

„Зъ вдоволенємъ витаємо сповненый фактъ, на котрый мы вже пôдчасъ дискусіѣ буджетовои въ маю 1891 р. вказували яко на необходимый для здѣйстненя проґрамы правительства, мѣстячои ся въ престольнôй бесѣдѣ — именно фактъ, що правительство може нинѣ вже й намѣряє оперти ся на бôльшости, повставшôй зъ коаліціѣ трохъ великихъ партій, а то тымъ бôльше, що та коаліція знаходить свôй выразъ также и въ складѣ кабінету. Заявляємо, що єсьмо готовѣ пôдпирати правительство въ переведеню проґрамы, котру представивъ дня 23 падолиста с. р., бо проґрама та єсть здôбна вдоволити нашимъ бажанямъ и потребамъ, особливо же вôдповѣдає проґрамѣ економічнôй, яку мы предложили.

„Здѣйстнена вже коаліція не выключає зовсѣмъ можливости, щобы на пôдставѣ проґрамы правительства, при парляментарнôй праци на поли суспôльнôмъ, культурнôмъ и економічнôмъ, послы и ґрупы пословъ зъ поза коаліціѣ дѣлали спôльно зô скоалізованими партіями. Така дѣяльность парляменту вôдповѣдає глубоко вôдчутôй потребѣ всѣхъ народôвъ и краѣвъ Австріи. Высказуємо заразомъ и переконанє, що выясненє вôдносинъ парляментарныхъ, котре єсть наслѣдкомъ коаліціѣ, мусить користно вôддѣлати на спôльну працю въ парляментѣ. Яко вѣрнѣ сторонники автономіѣ и національнои идеѣ, заявляємо пôдъ

2)

Пиво, хмѣль и алькоголізмъ.

(Културно-економічна студія.)

(Дальше).

Ажь зъ ужиткомъ хмелю набрало пиво такого значѣня, яке оно має нинѣ; але вôдъ коли почали домѣшувати до пива хмелю, то годѣ знати. Звѣстно лишь, що вже въ давныхъ часахъ солоджено пиво медомъ, або додавано до него дубовои коры, гôркихъ корѣнцѣвъ (мабуть корѣня терлича або ґенціяны, котрого ще й нинѣ додають, та жарки або центуріѣ) и всѣлякого зѣля, мѣжь иншимъ н. пр. кровавника. Тѣ домѣшки додавано до напитку, робленого зъ ячменю очевидно для того, що вôнъ хочь мавъ въ собѣ алькоголь, бувъ млавый и не дававъ ся добре пити. Замѣсть згаданыхъ домѣшокъ, давано пôзнѣйше хмелю, а що не знаємо, вôдъ коли то почало ся робити, то длятого, що въ давныхъ часахъ не було броварôвъ якъ теперь, лишь кождый господарь робивъ пиво самъ для себе. Можна лишь догадувати ся, що хмѣль ввели до пива монахи въ першôй половинѣ середныхъ вѣкôвъ, бо они особливо же Домінікане и Кармеліты, мали при своихъ монастиряхъ и бровары, а въ городахъ могли легко и хмѣль садити та ходити коло него. Они то мусѣли першѣ добачити, що вôдъ хмелю пиво стає и мôцнѣйше и смачнѣйше, дає ся довше держати а навѣть перевозити въ подальшѣ стороны. Що здогадъ сей має щось за собою, доказомъ на то звѣстка въ 12 столѣтя про св. Гільдеґарду, котра була игуменею монастиря въ Бінґенъ надъ Реномъ, а котра мала учити, якъ уживати хмелю. У Франкфуртѣ надъ Меномъ бувъ вже въ 1288 р. першій самостôйный пиваровъ, а въ грамотахъ 1357 р. єсть згадка, що въ тôмъ мѣстѣ роблено пиво зъ солоду и хмелю, пôдчасъ коли надъ горѣшнымъ Реномъ роблено давнѣйше пиво зъ пшеницѣ и вôвса.

Якъ вже сказано, ужитокъ хмелю до пива ставъ звѣстный въ Европѣ ажь зъ часôвъ вандрôвки народôвъ. Шведскій ботанікъ Ліннe, помершій въ 1778 р. доказує, що хмѣль занесено изъ краѣвъ славяньскихъ зъ теперѣшнои Россіѣ. Выходило бы зъ того, що и Славяне знали вже пиво; чи однакожь они его и выробляли, на то доказôвъ нема, а звѣстно, що головнымъ напиткомъ Славянъ бувъ мѣдъ. То одно лишь можна сказати, що пôдъ конецъ середныхъ вѣкôвъ, давне пиво, напитокъ робленый лишь изъ самого ячменю перевѣвъ ся бувъ вже въ цѣлôй Европѣ и настало нове пиво зъ хмелемъ. Изъ всего що доси сказано, можна побачити, якъ несправедливо чваняться Нѣмцѣ тымъ, що пиво то ихъ народный напитокъ, що то они его выдумали и довели до того степеня доброты, въ якôмъ оно нинѣ виробляє ся. Не Нѣмцѣ его выдумали, але на него склала ся культура мало що не всѣхъ народôвъ т. зв. старого свѣта. Чи впрочôмъ стародавнѣ Єгиптяне научили ся робити пиво вôдъ Тракôвъ, чи Траки вôдъ Єгиптянъ, се позôстане предметомъ малои ваги.

Нинѣ, правда, Нѣмеччина передує въ выробѣ пива (а въ Нѣмеччинѣ Баварія; въ Баваріи знову мѣсто Монахôвъ); за нею идуть по порядку: Анґлія, пôвнôчна Америка, Австро-Угорщина, Бельґія и Франція. Щобы показати, якъ велика єсть продукція пива въ сихъ краяхъ, треба навести бодай кôлька важнѣйшихъ чиселъ. Въ Нѣмеччинѣ выроблено н. пр. въ 1890 р. бôльше якъ 52 и пôвъ міліона гектолітрôвъ; въ Анґліи 52 міл., въ Америцѣ 41 міл., въ Австро Угорщинѣ (въ 1889 р.) звышь 13 міл., въ Бельґіи (въ 1884 р.) звышь 10 міл. а у Франціи (въ 1899 р.) звышь 9 міліонôвъ гектолітрôвъ. Ще цѣкавѣйше представляють ся числа, котрѣ показують, кôлько пива выпиває ся рôчно по великихъ мѣстахъ. Пôдъ симъ взглядомъ иде попереду мѣсто НюЙоркъ, де въ 1889 року выпито 6 міліонôвъ гектолітрôвъ; въ тôмъ самôмъ роцѣ выпивъ Берлинъ мало що не 3 міл., Монахôвъ звышь пôвтора міліона, Вѣдень трохи бôльше якъ міліонъ а Парижь третину міліона гектоліт. — Податку вôдъ пива, (котрый розумѣє ся, не у всѣхъ краяхъ єсть одинаковый), заплачено вôдъ пива въ 1888 р.: въ Анґліи 107 міліонôвъ зр., въ Америцѣ 58 и пôвъ міл., въ Нѣмеччинѣ 45 и пôвъ міл., въ Австро-Угорщинѣ 30 міл., у Франціи 10 и пôвъ міл., а въ Бельґіи 7 міліонôвъ зр. Числа сѣ показують вже достаточно, що значить пиво пôдъ взглядомъ економічнымъ! Кôлькожь то рукъ працює коло него, кôлько машинъ, кôлько збôжа, хмелю, дерева на бочки,

тымъ взглядомъ супротивъ кождого краю и кождого племени зъ горы чувство прихильности та будемо старати ся пôдпирати справедливй и даючій ся погодити зъ єдностію и державнымъ становищемъ монархіѣ бажаня, при чôмъ однакожь, въ кождôмъ выпадку застерѣгаємо собѣ судъ о можливости здѣйстненя тои прихильности. Высказуємо переконанє, що якъ разъ коаліція, котра довершила ся, єсть здôбною репрезентантамъ тыхъ племенъ, котрй завсѣгды зважають на гармонію межи народнымъ розвоємъ а загальными цѣлями державы, забезпечити вôдповѣдне успокоєнє“.

Пос. Лягінія заявивъ именемъ Хорватôвъ, що они будуть голосувати противъ провізоріѣ буджетовои. — Пос. Романчукъ заявивъ, що Русины суть супротивъ змѣны въ правительствѣ рôвнодушнй, бо довголѣтнй досвѣды притупили въ нихъ враженє на змѣны въ особахъ. Рускй послы голосували противъ розпоряджень выимковыхъ длятого, що суть противниками обмеженя свободъ горожаньскихъ, однакожь зô взгляду на конечнôсть державну будуть голосувати за провізорією буджетовою.

Опôсля промавлявъ ще пос. Спиничичь, а наконець промовивъ міністеръ фінансôвъ, дръ Пленеръ. Міністеръ выказавъ насампередъ, що безпосереднй податки сего року дали меншій доходъ якъ попереднй. Такожь и доходы зъ зелѣзниць позôстануть поза прелімінаремъ. Мимо того загальна звыжка буджету буде больша, якъ преліміновано. Збôльшенй выдатки войсковй и потребы зелѣзниць будуть покрывати ся въ будучности зъ доходôвъ звычайныхъ.

На пôдставѣ вôдповѣдного закона буде рѣшучо заведена система будовы зелѣзниць мѣсцевыхъ краями коронными, а держава буде причиняти ся до коштôвъ або безпосередными запомогами, або пôдпиранємъ выданыхъ на ту цѣль паперôвъ. При дотеперѣшнôй системѣ, що держава що разу будує мѣсцевй зелѣзницѣ немовь на дарунокъ, нема всякои ширшои думки въ заведеню сѣтей зелѣзничихъ. Бесѣдникъ же упереджує палату, що на ту цѣль буде потрѣбна бôльша операція фінансова. Реформа податкова не буде на першій плянъ высунена зъ причинъ фіскальныхъ. Натомѣсть будуть потрѣбнй декотрй пôльги для клясъ найбѣднѣйшихъ, а такожь въ податкахъ реальныхъ. Такожь реґуляція валюты буде вымагати ще значныхъ жертвъ. Мы ледви до половины полагодили операцію, а вже рôчный тягаръ великій. Потрѣбно буде бôльшого засобу золота, котрый бы лишивъ ся державѣ по выплатахъ въ готôвцѣ. Хочь трудностей чимъ разъ бôльше, годѣ понехати справу, въ котрôй иде о честь державы. Хочь умѣрено, а таки все передъ очима будемо мати цѣль выплатъ въ готôвцѣ.

Переходячи на теренъ політичный, сконстатувавъ поступъ гадки коаліційнои. Коаліція настала яко природный обявъ чувствъ сторонництвъ, котрй мовчки годили ся въ богато справахъ основныхъ, н. пр. въ політицѣ заграничнôй. Дальше показавъ на спôльнй цѣли тыхъ сторонництвъ, якъ на змѣну реформы выборчои и охорону державы передъ радикалізмомъ. По думцѣ бесѣдника вôдъ часу коаліціѣ змѣнивъ ся тонъ въ Палатѣ и вôнъ подякувавъ Полякамъ и клюбови Гогенварта за выповѣджене пôдчасъ дискусіѣ довѣрє до правительства. Вôдтакъ зазначивъ свое вдоволенє, що також нѣмецкй народовцѣ зближили ся до коаліціѣ; натомѣсть ударивъ сильно на Чехôвъ.

На вечѣрнôмъ засѣданю промавляли ще пос. Бартолі (Италіянець) и Крамаржъ, котрый полемізувавъ зъ мін. Пленеромъ. Пос. Штайнвендеръ заявивъ именемъ нѣмецкихъ народовцѣвъ, що буде пôдпирати коаліцію. — Пос. Барвѣньскій поясняючи бесѣду пос. Романчука заявивъ, що Русины сподѣвають ся вôдъ теперѣшного правительства здѣйстненя своихъ бажань. — Ген. бесѣдникъ за провізорією дръ Русъ вôдкликавъ ся до довѣрія нѣмецкого народу и заявивъ, що коаліція буде непохитно держати ся своеи проґрамы: спокою и роботы. По сѣмъ ухвалено провізорію буджетову значною бôльшостію голосôвъ.

Переглядъ політичный.

Президентъ Палаты послôвъ, Хлюмецкій, одержавъ вôдъ президента французскои палаты послôвъ, Діпія, телеґраму зъ подякою за обявы симпатіѣ зъ причины анархістичного замаху.

Послѣдна бесѣда пос. Ґреґра, выголошена въ Палатѣ послôвъ пôдчасъ дебаты надъ предложенями выимковыми, зробила межь Чехами зле враженє. Hlas Naroda и Politik протестують рѣшучо противъ неи. Перша зъ тыхъ часописей каже просто, що Ґреґръ мабуть говоривъ безъ політичнои розваги, а друга каже, що мін. Бакегемъ зробивъ добре, коли выступивъ въ оборонѣ льояльности ческого народу.

Фактъ, що президентъ міністрôвъ кн. Віндішґрецъ розпочавъ своимъ заявленємъ дебату надъ провізорією буджетовою, называє N. fr. Presse потѣшаючою новостію въ австрійскôмъ парляментѣ и каже: „Що на тôмъ кабінетѣ не потерпить анѣ идея монархизму анѣ такожь консервативнй интересы, за то ручить само имя: Віндішґрецъ“. Fremdenblatt характеризує заявленє кн. Віндішґреца яко цѣлкомъ отверте и щире.

Зъ днемъ 1 грудня с. р. установлено розпорядженємъ цѣсарскимъ въ Перемышли вôддѣлъ войсковои поліціѣ, котра має складати ся зъ 2 офіцирôвъ и 60 воякôвъ. Рôвночасно збôльшено вôддѣлъ войсковои поліціѣ у Львовѣ до числа двохъ офіцирôвъ и 210 воякôвъ, а въ Краковѣ до 2 офіцирôвъ и 193 воякôвъ. Цѣлею збôльшення поліціѣ въ двохъ головныхъ мѣстахъ Галичины и заведеня нового вôддѣлу въ третôмъ мѣстѣ, єсть — якъ каже N. fr. Presse — здержанє шпеґуньства.

Шляхта петербурґскои ґуберніѣ дала дня 13 с. м. великій пиръ въ честь французского амбасадора гр. Монтебелльо. На пирѣ тôмъ пôднѣсъ маршалокъ шляхты ґр. Бобриньскій тоастъ въ честь дружбы Россіѣ зъ Францією. Пиръ сей бувъ великою маніфестацією дружбы зъ Францією и въ нѣй взяло участь богато достойникôвъ двôрскихъ, міністры, сенаторы и шляхта.

На Сицилии стають вôдносины чимъ разъ прикрѣйшй. Цѣлый сей островъ италіяньскій єсть пôдмінованый соціялістичною аґітацією, а головну ролю грає въ нѣй союзъ робôтниковъ Fasci dei Lavoratori. До Pol. Corr. доносять зъ Риму, що италіяньске правительство буде мусѣло числити ся зъ тымъ союзомъ, котрый розширивъ свою аґітацію не лишь на цѣлу Сицилію, але також вже й на полудневй и центральнй провінціи а незадовго сягне и до Риму.

Новинки

Львôвъ дня 16 грудня.

— **Громаду Залѣсє** разомъ въ обшаромъ двôрскимъ вылучило Міністерство справедливости зъ округа Суда повѣтового въ Золотôмъ Потоцѣ, а прилучило до округа Суду въ Монастирискахъ.

кôлько возôвъ до перевозу потреба на таку масу пива! Кôлько то людей жиє зъ розпродажи єго, а кôлько нимъ — розпиває ся! Ажь страшно згадати — далеко бôльше якъ горѣвкою. Пиво доставляє найбôльше жертвъ алькоголізму.

А мимо того продукція пива росте величезно зъ кождымъ днемъ. Навѣть въ такихъ краяхъ, де доси можна було легко обходити ся безъ пива, якъ н. пр. въ Италіи и Испаніи, ширать ся оно чимъ разъ бôльше. Въ Россіи, де ще двацять лѣтъ тому назадъ пиво було лишь великою рѣдкостію, а горѣвка майже выключнымъ напиткомъ богатыхъ и бѣдныхъ, повстає теперь оденъ броваръ за другимъ, а пиво обгортає чимъ разъ ширшй круги. Пропаґаторами єго въ Россіи суть головно Чехи та Нѣмцѣ кольоністы, котрй тамъ на нѣмъ роблять добрй интересы. Однакожь скôлькôсть продукціѣ пива не поступає въ рôвнôй мѣрѣ зъ числомъ броварôвъ. Въ новѣйшихъ часахъ сконцентровано продукцію пива въ кôлькохъ величезныхъ броварахъ, котрй и стали ся мѣродайными для цѣлои продукціѣ та сполученои зъ нею торговлѣ та цѣнъ ячменю и хмелю.

До найбôльшихъ броварôвъ въ Европѣ належить по всѣй имовѣрности новозаложеный броваръ Дрегера пôдъ Будапештомъ на Угорщинѣ. Давнѣйше уважавъ ся за найбôльшій броваръ Дрегера въ Швехатѣ пôдъ Вѣднемъ. Въ 1887 р. выробивъ бувъ сей броваръ 447.000 гектолітрôвъ. Однакожь найбôльшій на цѣлôмъ свѣтѣ єсть акційный броваръ Ґвіннеса въ Анґліи, котрый н. пр. въ 1887 р. выробивъ ажь 2,330.000 гектолітрôвъ пива, отже пять разôвъ тôлько, що швехатскій броваръ Дрегера. Найбôльшій броваръ въ Америцѣ выробляє рôчно всего лишь 660.000 гектолітрôвъ. Що до величности броварôвъ займає Англія безперечно найперше мѣсце. Тамъ було въ 1887 р. 20 такихъ броварôвъ, що выробляли по 408 100 гектолітрôвъ, 7 броварôвъ по 817.000 гектолітрôвъ, а три по 1,635.600 гектолітрôвъ.

Одними изъ найбôльшихъ, а заразомъ и найславнѣйшихъ броварôвъ суть бровары монахôвскй, якъ и взагалѣ мѣсто Монахôвъ въ исторіи пива займає найперше мѣсце. Въ Монаховѣ єсть теперь 30 броварôвъ, а декотрй зъ нихъ варять пиво вже по кôлька сотъ лѣтъ; королевскій броваръ н. п. и броваръ Еберль-Фабера стоять вже по 300 лѣтъ. Королевскій придворный броваръ поставивъ ще кн. Вільгельмъ V баварскій, котрому надоѣло було спроваджувати для себе и свого двора пиво зъ Айнбекъ, (нинѣ пруского мѣста въ Ганноверщинѣ, на пôвнôчь вôдъ Ґетинґу); вôнъ хотѣвъ конче мати таке саме пиво у себе дома. Вôдъ того мѣста Айнбекъ, котре выговорювано давнѣйше Айнбокъ, пôшло черезъ скороченє и назва пива „бокъ“. При сѣй нагодѣ треба ще й то згадати, що въ Баваріи не лишь самъ князь, але й єго міністерство вôйны мали свои бровары, та що въ Баваріи було давнѣйше строго заказано уживати до выробу пива ще чого иншого крôмъ солоду хмелю и воды.

Найбôльшй бровары въ Монаховѣ, правди й велиты межи броварами въ Европѣ, суть два: броваръ акційного товариства, званый „пôдъ львиною варкою“ (Zum Löwenbräu) и броваръ „пôдъ рискалемъ“ (Zum Spaten), приватна власнôсть братôвъ Антона, Ивана и Кароля Зедельмаира — сей послѣдный може чи ще не бôльшій якъ першій. Оба тй бровары при повнôмъ руху выробляють на день таку масу пива, що можна зъ него наповнити пôвъ міліона такихъ склянокъ, зъ якихъ звычайно пє ся пиво. Та й не диво, що они варять що день тôлько пива, бо у Монахôвцѣвъ горло дуже скоро и сильно высыхає, та они мусять єго крѣпко пôдливати. Обчислено, що кождый чоловѣкъ въ Монаховѣ выпиває пересѣчно на рôкъ по 425 літрôвъ пива — дрôбниця, котра коштує рôчно 38 міліонôвъ марокъ або около 23 міліоны зр.! Характеристичнымъ для сеи великои спраги Монахôвцѣвъ єсть и то, що коли минувшого року выроблено въ Монаховѣ 2,954.798 гектолітрôвъ звычайного червонавого пива, то таки бôльшу половину єго, бо 1,586.505 гектолітрôвъ выпили въ самôмъ мѣстѣ. Лишь меншу половину, 1,372.260 гектолітрôвъ вывезено зъ мѣста на всѣ стороны свѣта. А цѣкаво то такожь, якъ монахôвске пиво вывозить ся: до того суть окремй ваґоны зелѣзничй, де бочки зъ пивомъ стоять въ ледѣ и кождый броваръ має свои возы; самъ оденъ броваръ „пôдъ рискалемъ“ має на зелѣзници 150 такихъ своихъ возôвъ. Кождому, хто першій разъ приѣде до Монахова, мусять впасти въ очи тй ваґоны; они стоять довгими рядами на двôрци и становлять окремый паркъ зелѣзничій зложеный зъ якихъ що найменше 1000

— **Нотаремъ въ Лѣську** именованый п. Едвардъ Сухарда.

— **Змѣна властителѣвъ.** Вôдъ живôвъ Тутнаверôвъ купивъ п. Григорій Богдановичь добра Ошехлѣбы на Буковинѣ. Одна частина тыхъ дôбръ була вже єго, за другу заплативъ 75.000 зр.

Войскова поліція настала въ Перемышли вôдъ 1 грудня сего року. Она складає ся зъ одного капітана II класы, одного пôдпоручника, 1 фельдфебля, 1 старшого пôдофіцира, трехъ капралѣвъ, пяти віцекапралѣвъ и 48 вояковъ.

— **Всѣ львôвскй резервісты,** що переходять дня 31 грудня 1893 р. до обороны краєвои, мають зголосити ся найдальше до дня 10 сѣчня 1894 р. въ львôвскôмъ маґістратѣ для змѣны паспортôвъ. Незголошенє въ озна ченôмъ речинци потягає за собою кару, передвиджену войсковымъ закономъ.

— **На будову руского театру** зложили въ канцеляріи „Просвѣты пп : О Йосифъ Левицкій парохъ зъ Сидорова 6 зр. 20 кр. (зôбраныхъ 4 зр. 20 кр. вôдъ го стей въ домѣ о. Ульванъского въ Суходолѣ а 2 зр. вôдъ панны М. Темницкои въ Шидловець). — О Ив. Титарь парохъ зъ Полянчика 8 зр. зъ розпродажи купонôвъ — О. Йосифъ Левицкій зъ Сидорова 11 зр. зôбраныхъ на засѣданю выдѣлу рады повѣтовои въ Гусятинѣ (зложили пп. Адольфъ Цѣньскій властитель дôбръ 5 зр., В. Завадскій нотарь 5 зр. и Ю. Дашиньскій секретарь рады повѣтовои 1 зр. — Иванъ Ґуляй управитель руского театру 10 зр. 94 кр. зъ пушки театральнои. — О. Николай Сенишинъ парохъ зъ Березовець 1 зр.

— **Зъѣздъ огородниковъ и пчôльниковъ пôдчасъ выставы краєвои въ р. 1894.** Центральный зарядъ сполученого галицкого товариства для огородництва и пчôльництва у Львовѣ рѣшивъ ухвалою зъ дня 1 грудня 1893 скликати въ вересни 1894 року загальнй зборы членôвъ и любовниковъ огородництва, якъ такожь и пчôльниковъ. На зборахъ выголосить ся кôлька вôдчитôвъ.

— **Нови церкви.** Въ бюрѣ архитекта п. Василя Нагорного выготовляють ся пляны на будову мурованыхъ церковь въ Славску и Пôдгайчикахъ коло Рудокъ, а на деревяну для громады Палагичѣ.

— **Село палѣѣвъ.** Не минуло два тыжнѣ вôдъ послѣдного пожару въ Княгининѣ пôдъ Станиславовомъ, коли якійсь палѣй 13 ый разъ пôдложивъ огонь въ ночи зъ понедѣлка на вôвторокъ пôдъ хату Ивана Джуса. Згорѣла загорода Джуса, стайня и оборôгъ сѣна Когутяка, та два обороги конюшины и збôже Демянчука. Палѣя не зловлено. Селяне зъ Княгинина не можуть уже больше стерпѣти такого стану въ громадскôй господарцѣ и хотять внести просьбу до Сойму, щобы Княгининъ прилучено до Станиславова. Того жадає и Выдѣлъ краєвый.

— **Инфлюенца,** по нашому смотолока, або якъ Нѣмцѣ кажуть. російска слабôсть ширить ся дуже у Вѣдни. Ще нѣколи не було тôлько хорыхъ у вѣденьскихъ шпиталяхъ, якъ сими днями; вже мѣсця нема на новыхъ хорыхъ. Въ Корнайбурґу сего року панує смотолока сильнѣйше, якъ попередными лѣтами. Межи войскомъ особливо ширить ся Цѣлй компанїѣ хорй, а офіцеры такожь мусять пильнувати лôжка. Старшй люде часто помирають на смотолоку.

— **Убійникъ рітмайстра Бариша** въ Креховѣ зве ся Паюта и єсть капралемъ. Єго зловили и посадили въ жовковской вязници. Нинѣ мали єго вôдослати до головного суду войскового у Львовѣ, тымчасомъ зъ Жовквы прийшла вчера вѣсть, що Паюта утѣкъ зъ вязницѣ и доси не вôднайшли єго.

— **Епископови зъ Банялюки** трафила ся нещасна пригода, котру житьмъ переплативъ. Въ Рієцѣ хотѣвъ усѣсти на корабель, поховзнувъ ся и впавъ у море. Хочь єго сейчасъ выняли, але вôнъ на ударъ серця заразъ померъ. Єго смерть зробила дуже сильне враженє въ мѣстѣ.

— **Зъ „Народнои Торговлѣ.“** Всѣмъ тымъ Вп. Особамъ и Товариствамъ, котрй въ день десятилѣтныхъ роковинъ отвореня першого склепу нашого Товариства высказали намъ свои благожеланя, складаємо сею дорогою нашу щиро сердечну подяку за память и заохоту до дальшои працѣ. — *Дирекція.*

— **Взôрцевый вôйтъ.** Йоакимъ Гарасимюкъ, вôйтъ въ Бабинѣ, косôвского повѣта, упокоивъ ся дня 10 грудня. Покôйный поставивъ за задачу свого житя довести свою громаду до отверезѣня и за 25 лѣтъ своєи службы не допустивъ нѣкого до Бабины, хто бы сему отверезѣню перешкаджавъ. Длятого вже за житя заживъ покôйный славы и загального поважаня, а по смерти величавого похорону и незабутнои памяти.

Всячина

— **Въ якôмъ вѣцѣ женити ся и выходити замужь?** Вѣкъ родичѣвъ впливає дуже на здоровле дѣтей — се загально знана рѣчь. Але котрй лѣта до подружного житя найвôдповѣднѣйшй, то не кождый знає. Угорскій лѣкарь Кереші застановлявъ ся надъ сею справою довгй лѣта и збиравъ у Будапештѣ даты що-до того, котрй дѣти жиють, а котрй вмирають скорше. Розслѣдивъ вôнъ такихъ випадкôвъ смерти дѣтей 30.000 и все довѣдувавъ ся, въ якôмъ вѣку побрали ся родичѣ хорои або померш и дитины. Зъ того дôйшовъ вôнъ до такого пересвѣдченя. Найслабшй дѣти суть вôдъ матерей, що ще не мають 20 лѣтъ, а найсильнѣйшй тй, котрыхъ батьки мають вôдъ 30 до 40 лѣтъ. Отже той докторъ дає такй рады тымъ, що хотять ь женити ся и мати здоровыхъ дѣтей: Дѣвчата не повиннй выходити замужь, поки не мають 21 лѣтъ житя. Старй мужчины не повиннй женити ся зъ молодыми дѣвчатами. Женщины, що мають менше, якъ 35 рокôвъ, не повиннй выходити за мужчинъ, що мають больше якъ 50 рокôвъ, а занадто молодыхъ такожь не повиннй брати. Мужчины не повиннй женити ся зъ дѣвчатами, що не мають ще 20 лѣтъ, а єсли мужчина єсть у вѣку вôдъ 20 до 30 лѣтъ, то не повиненъ такожь женити ся зъ женщиною, котра ма больше якъ 35 лѣтъ. Добрый лѣкарь не хоче при тôмъ знати исторій про серця закоханыхъ, котрй имъ кажуть не зважати такъ докладно на лѣта, бо дуже часто й годѣ Лѣкарь, якъ звычайно, каже: Моя думка така, а вы собѣ женѣть ся, якъ хочете, але....

Телеграмы

Вѣдень 16 грудня. На вчерашнôмъ засѣданю повѣдомивъ президентъ Палаты пословъ, що проектъ закона о дешевôй розпродажи соли для худобы одержавъ Найв. санкцію. Цѣла палата приняла сю вѣсть грôмкими оплесками.

Парижъ 16 грудня. Палата пословъ ухвалила законъ противъ товариствъ анархістичныхъ 464 голосами противъ 39, а законъ о скрѣпленю поліцїѣ 455 голосами противъ 43 и рôвночасно удѣлила на то кредиту въ сумѣ 820.000 франкôвъ.

Берлинъ 16 грудня. Померъ тутъ славный фільософъ проф. Міхелетъ.

Танґеръ 16 грудня. Султанъ марокканьскій приказавъ высказати королевôй-реґентцѣ свôй жаль зъ причины подѣй пôдъ Мелілею и смерти ґен. Марґаля и обѣцявъ дати сатисфакцію.

Индіянополісъ 16 грудня. Часть моста на рѣцѣ Огіо коло Люйвіль завалила ся; при чôмъ згинуло 78 людей.

ваґонôвъ. Такихъ ваґонôвъ и въ такôй масѣ годѣ побачити въ якôмъ иншôмъ мѣстѣ.

Всѣ 30 монахôвскихъ броварôвъ выварили въ 1892/3 р. 1,346.605 гектолітрôвъ солоду, а 100 гектолітрôвъ солоду дає звычайно 205 до 206 гектолітрôвъ пива, хоть правительство при оподаткованю числить звычайно по 220 гектолітрôвъ пива 100 гектолітрôвъ солоду. Зъ повысшои скôлькости солоду зужиткували въ тôмъ часѣ два найбôльшй бровары по чверть міліона гектолітрôвъ а найменшій броваръ лишь 68 гектолітрôвъ. Зъ другихъ монахôвскихъ броварôвъ годить ся навести тутъ бодай такй якъ: броваръ мѣщаньскій, до котрого любивъ заходити кн. Бісмаркъ, кôлько разôвъ перебувавъ въ Монаховѣ, броваръ Пшорръ, броваръ францісканьскій, августиньскій и броваръ „монахôвске дитятко“.

Всѣ монахôвскй бровары выробляють пиво на оденъ ладъ пôсля стародавного звычаю, а рôзниця мѣжь пивомъ зъ одного и другого бровару єсть такъ мала, що й найлѣпшй знатоки ледви можуть єѣ вôдшукати; рôзницю выдумують собѣ по найбôльшой части таки самй люде, а коли вже яка єсть, то походить она зъ того, якъ обходять ся шинкарѣ зъ пивомъ и якъ єго переховують. Теперѣшне пиво монахôвске єсть трохи сильнѣйше, якъ бувало давнѣйше, а що въ найновѣйшихъ часахъ якось смакъ людей змѣнивъ ся и они волять слабше пиво, то пиво пільзненьске стало робити монахôвскому таки досыть значну конкуренцію. Такожь затирає ся теперь рôзниця межи давнымъ легкимъ зимовымъ, а тяжкимъ лѣтнымъ пивомъ. Лѣтне пиво выробляють теперь и продають черезъ цѣлый рôкъ. Суть ще лишь два роды пива, котрй придержують ся давного звычаю, хоть они рôзнять ся вôдъ себе лишь назвою; одно зъ нихъ тяжке, зване Сальваторъ, а друге, солодкавый бокъ, выробляють ся и продають ся лишь на веснѣ. Доброта монахôвского пива и єго поживнôсть лежать головно въ великôй скôлькости мѣстячого ся въ нѣмъ екстракту а въ якъ найменшôй скôлькости алькоголю.

Що до числа робôтниковъ, занятыхъ въ монахôвскихъ броварахъ, то треба запримѣтити, що вôдъ коли заведено въ нихъ величезнй и всѣлякого рода машины, то число робôтниковъ значно зменшило ся. Навѣть въ двохъ найбôльшихъ броварахъ робить теперь мало що больше якъ по 500 робôтникôвъ. Замѣтне такожь, що леду теперь менше уживає ся въ броварахъ головно для того, що бракъ мѣсця на великй склады леду, а знайшовъ ся спосôбъ котрымъ при помочи паровыхъ машинъ можна выкликувати велику студѣнь, потрѣбну при выробѣ пива.

(Дальше буде.)

Рухъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

важный вôдъ 1 червня 1893, пôсля львôвск. год.

Вôдходять до

	Поспѣшный		Особовый			
Кракова	3·01	**10·41**	**5 26**	11·11	**7·36**	—
Пôдволочискъ	6·44	3·26	10·16	**11 11**	—	—
Пôдвол. Пôдзам.	6·54	3·32	10·40	**11 33**	—	—
Черновець	6·36		10·36	3·31	**10·56**	—
Стрыя	—		10·26	7·21	3 41	**8·01**
Белзця.			9·56	**7·21**	—	—

Приходять зъ

	Поспѣшный		Особовый			
Кракова	3 08	6·01	**6·36**	**9·41**	9·35	—
Пôдволочискъ	**2·48**	**10·02**	**6 21**	9·46	—	—
Пôдвол. Пôдзам.	2 34	**9·46**	9·21	5·55	—	—
Черновець	**10 10**		**7 11**	7 59	12·51	—
Стрыя	—		**1·08**	9·06	**9·52**	2·38
Белзця.	—		8·16	5·26	—	—

Числа товстй, означають пору нôчну вôдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мін рано.

Въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к австр. зелѣзниць державныхъ у Вѣдни (I. Johannengasse 29), якъ такожь въ бюрѣ информаційнôмъ ц. к австр зелѣзниць державныхъ у Львовѣ (улиця Третого Мая ч. 3 Готель Имперіяль) удѣляє ся устнй або письменнй поясненя въ справахъ дотычачихъ службы на ц. к австрійскихъ зелѣзницяхъ державныхъ О скôлько пôдручники вôзваляють, можна також засягнути информацій вôдносячихъ ся до решты австро угорскихъ и заграничныхъ зелѣзниць

Въ информаційнôмъ бюрѣ ц. к австрійскихъ зелѣзниць державныхъ у Львовѣ ул. Третого Мая ч. 3 (Готель Имперіяль) продає ся білеты полосовй и окружнй, пляны ѣзды и тарифъ у формѣ кишеневôй. Информацїѣ въ справахъ тарифовыхъ и перевозовыхъ.

Часъ поданый пôсля годинника львôвского, вôнъ рôвнить ся о 35 мінутъ вôдъ середно-европейского зелѣзничого): коли на зелѣзници 12 год., то на львôвскôмъ годиннику 12 год. и 35 мін.

За редакцію вôдповѣдає **Адамъ Креховецкій.**

ИНСЕРАТЫ.

Инсераты („оповѣщеня приватнѣ") якъ для „Народнои Часописи" такъ такожь дл: „Ґазеты Львôвскои" принимае лишь „Бюро Дневникôвъ" Людвика Пльона, при улици Короля Людвика ч. 9, де такожь знаходить ся Експедиція мѣсцева тыхъ ґазетъ.

Зъ друкарнѣ З. Лашкевича, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.